

**KULTTUURIJOKILAUTTA
Vastineet muistutuksiin**

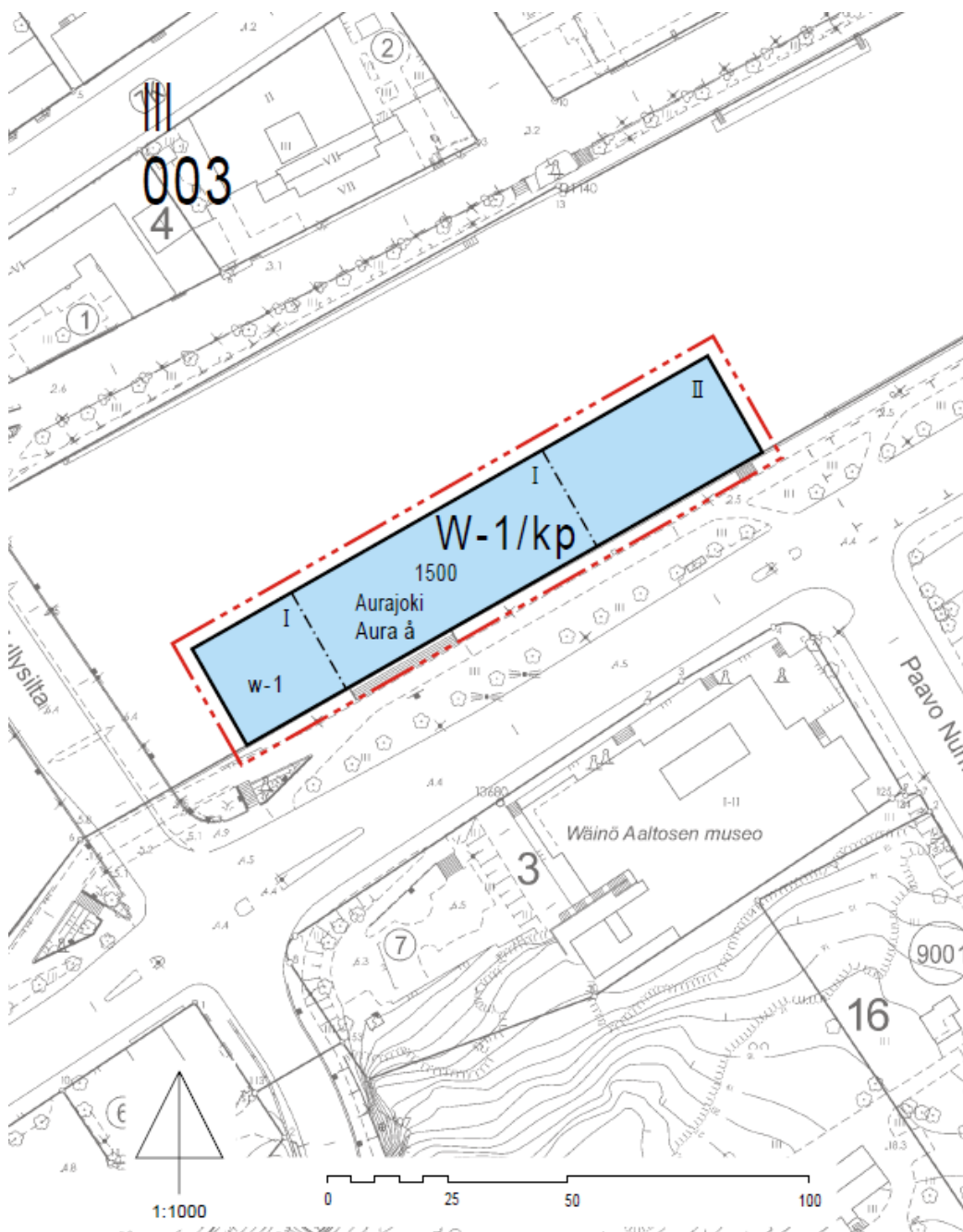
Diaarinumero: 5222-2019
Asemakaavatunnus: 7/2019

Asemakaavanmuutos

27.9.2022

Kaupunginosa: III

Osoite: Itäinen Rantakatu

Kuva 1. Nähtävillä ollut kaavaehdotus pvm. 18.3.2022

Nähtävilläolo ja muistutukset

Kaavamuutosehdotus oli nähtävillä 28.3.2022 - 26.4.2022. Nähtävilläoloaikana saatiin 3 muistutusta asunto-osakeyhtiöltä ja yhdistyksiltä. Muistutuksen jättivät Asunto Oy Borenranta, Martinrantaseura ry ja Keskikaupunkiseura Tälpuäl jocke ry.

Muistutus 1, Asunto Oy Borenranta

- Hankkeen Turun kaupungille aiheuttamat kustannukset ovat suuremmat kuin hankkeesta saatavat hyödyt. Kaupungille aiheutuisi merkittäviä kustannuksia joenpohjan ruoppaamisesta, muurin vahvistamisesta ja lautan ankkurointirakenteiden toteuttamisesta, eli rantaväylän purkamisesta ja uudelleen rakentamisesta.
- Hankkeesta aiheutuu negatiivisia vaikutuksia kulttuurihistoriallisesti merkittävään maisemaan. Jokilautan pituus (122 m) näyttäisi WAM:iin nähden olevan lähes kaksinkertainen, jolloin rakennelma on massiivisuudeltaan varsin merkittävä. Joen pinnasta 11 metrin korkeuteen ulottuva rakennelma peittää katutasosta katsottuna WAM:iin
- Valtakunnalliset ja maakunnalliset alueiden suunnittelutavoitteet eivät kaavaehdotuksessa toteudu. Suunnitellut rakenteet alueella eivät ole maiseman arvoja turvaavia ja edistäviä.
- Joen molemmin puolin merkittyjen ulkoilureittien toimivuuden lisäksi tulisi edistää mahdollisuuksia ihmisten liikkumiselle jokea pitkin. Lautta vaikeuttaisi julkista ja hivi-veneliikennettä joella.
- Ympäristössä työskenteleville ja vieraileville ei ole riittävästi autojen tai pyörien pysäköintipaikkoja. Uusi kulttuuritalo tulee entisestään lisäämään pysäköintipaikkojen tarvetta, samoin Itäiselle Rantakadulle rakennettavat pyörätiet. Lautta olisi siten vaikeasti esim. lapsiperheiden saavutettavissa.
- Itäisen Rantakadun ja Myllysilän liikenne tulee aiheuttamaan kaava-alueelle merkittävää meluhaittaa, tästä johtuen alue soveltuu erittäin huonosti uimalan tai konserttien käyttöön.
- Viihdekäytön osalta uimalahanke olisi sinänsä uusi hanke, mutta sen parempi toteutuspaikka olisi esim. joen alajuoksulla, jonne olisi helpompi järjestää parkkipaikkoja ja jonne myös julkinen liikenne ulottuu.
- On oletettavaa, että lautan pääasiallinen kannattavuus tulisi olemaan ravintolatoiminta, jota joki on ravintolalaivojen muodossa jo pullollaan, tähän soveltuvat paremmin kapeammat jokilaivat
- Kaavaselostuksen s.34 mukaan vuotuiseksi kävijämääräksi on arvioitu 300-400 ihmistä, joten merkitys olisi täysin olematon mitä tahansa käyttötarkoitusta ajatellen.

Kaavoituksen vastine:

Kaupunginhallituksen vuonna 2018 hyväksymissä *Aurajoen ja sen rantojen käytön yleisperiaatteissa* on suunnittelualue Kulttuurijokialueeksi nimettyä lautoille ja ponttonirakenteille varattua aluetta, jolle voi sijoittaa esimerkiksi ravintola-, kahvila-, sauna-, tai uima-allastointia. Sijoituksessa on otettu huomioon joen rannoille suunnitellut muut toiminat ja näiden yhteisvaikutus.

Kaupunginvaltuuston hyväksymään vuosien 2022-2025 infrainvestointiohjelmaan on sisällytetty rantamuurin korjauskustannukset. Korjaaminen on tullut rantapenkassa tapahtuneiden sortumien vuoksi ajankohtaiseksi jo ennen lautan toteuttamista. Itäisen Rantakadun yleissuunnitelmassa esitetty aukio toteutettaisiin vesibussilaiturin läheisyyden vuoksi todennäköisesti muutoinkin, vaikka Kulttuurijokilautta -hanketta ei olisikaan. Kaavan toteuttamisesta koituu kustannuksia kaupungille lautan tarvitsemien kiinnikkeiden ja mahdollisten kunnallisteknisten liittymien vuoksi. Mikäli joenpohjaa on rantamuurin korjaamisen jälkeen tarpeellista ruopata, on se lautan rakentajan tehtävä.

Lautan hyötyä arvioitaessa tulee ottaa huomioon hankkeen myötä yksityisellä rahoituksella toteutettava julkisluonteinen palvelu. Kulttuuripalvelut edistävät käyttäjien hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa.

Alue on osa maakuntakaavan mukaista kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeää aluetta. Alue ei ole valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä tai maisemaa-alueita. Liikepaikan luovutuskilpailun avulla on haettu maisemaan ja kaupunkikuvaan soveltuvaa ratkaisua. Kilpailuehdotusten arvioinnissa painotettiin erityisesti korkeatasoisia arkkitehtuuria ja ympäristöönsä soveltuvuutta. Ratkaisua on edelleen kehitetty kaavatyön aikana ja vaikutuksia maisemaan on tarkasteltu kolmiulotteisen mallin avulla.

Asemakaavaan on kirjattu lautan korkeutta, kaupunkikuvaa ja rakentamisen laatua koskevia määräyksiä, lisäksi toteutusta valvotaan rakennuslupavaiheessa kuulemalla kaupunkikuvatyöryhmää tai vastaavaa toimielintä. Lautta sijoittuu yli 40 metrin etäisyydelle Wäinö Aaltosen museosta, museorakennusta selvästi matalammalle tasolle. Lautan katetut yksi- ja kaksikerroksiset osat tulevat jossain määrin peittämään näkyviä joen vastakkaiselta puolelta museon suuntaan, sekä rantakadulta joen suuntaan. Länsirannalta katsottuna lautan kaksikerroksinen osa, joka keskivedenpinnan tasossa mitattuna saa olla enintään museon matalamman julkisivunosan korkuinen (11 metriä), peittää tätä matalaa julkisivunosaa kohtisuoraan katsottuna enintään 12 metrin osuudella. Peittävä vaikutus jää siten vähäiseksi. Joen suunnalta katsottuna museon julkisivua peittää jo nykyisellään kesäaikana rannan puurivi. Kaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella lautan massavaikutusta rajoitetaan siten, että lautan keskiosa edellytetään toteutettavaksi avoimena kattamattomana tilana ja lautan enimmäisleveyttä kavennetaan 20 metriin. Lautan ollessa pääosin matalaa avointa tai yksikerroksista tilaa, ei sen olemus muodostu rakennukseen verrattavalla tavalla massiiviseksi siitä huolimatta, että lautta on museorakennusta selvästi pidempi. Julkisivumateriaaleja koskevaa määräystä muutetaan seuraavasti: ”Julkisivuissa tulee käyttää ympäristöön soveltuvia ja joen ilmasto-olosuhteita kestäviä laadukkaita materiaaleja, kuten esimerkiksi puuta, kuparia ja lasia”. Kaupunkikuvatyöryhmän kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaan ”lauttarenne on suhteellisen laaja, mutta veistoksellisena rakenteena se on mahdollista sovittaa kaupunkikuvallisesti haastavaan paikkaan laadukkaalla suunnittelulla”.

Jalankulun ja polkupyöräilyn järjestelyt Itäisellä Rantakadulla tulevat muuttumaan vuonna 2021 hyväksytyyn yleissuunnitelman mukaan. Itäisen Rantakadun pyöräily-yhteyttä tullaan nyt meneillään olevan suunnittelun mukaisesti muuttamaan siirtämällä pyörätie jokirannan reunalta yksisuuntaiseksi ajoradan reunoille ja rantapenkki varataan kokonaan jalankulkuliikenteelle. Jatkossa rantapenkällä, lautan sisäänkäynnin edustalla, jossa lautalle saapuvat asiakkaat kokoontuvat, on ainoastaan jalankulkuliikennettä. Yleissuunnitelmassa lautan edusta on nimetty ”Kulttuurijokilautan aukioksi”.

Aurajoen rannoille suunnitellut uudet hankkeet, joista Kulttuurijokilautta on vain yksi, tulevat pienentämään joen vapaata vesitilaa ja siten jossain määrin yleisesti vaikuttamaan vesiliikenteeseen. Lautta ankkuroidaan paikalleen siten, että sen liikkuminen joessa estyy, eikä lautta siten itsessään aiheuta vaaraa muulle vesiliikenteelle. Joessa tapahtuvan muun vesiliikenteen tulee myös huomioida turvallisuusnäkökohdat. Kaavaehdotuksessa saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella lautan enimmäisleveyttä kavennetaan 20 metriin, jolloin joen turvallisuuden kannalta tärkeän valtavyöhyksen minimileveys 30 metriä ylittyy vähintään n. 2,2 metrillä. Lautalle suunnitellun uimalatoiminnan johdosta ei lauttaa ole mahdollista enempää kaventaa.

Lautan asiakkaita varten toteutetaan polkupyöräpysäköintipaikkoja lautan läheisyyteen kaava-alueen ulkopuolelle. Alustavat sijoituspaikat ja tilavaraus on esitetty kaavatyön yhteydessä laaditussa luonnossuunnitelmassa ja Itäisen Rantakadun yleissuunnitelmassa. Pyöräpaikkojen tilavaraukset ja sijoitus täsmennyvät Itäisen Rantakadun katusuunnitelmassa.

Turun ilmastotavoitteiden mukaan keskusta-alueella priorisoidaan jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä ja autoilua pyritään rajoittamaan mm. sääntelemällä pysäköintipaikkojen saatavuutta. Lautta palvelee muiden keskustatoimintojen tapaan valtaosin jalkaisin ja polkupyörällä kulkevia, sekä julkisia liikennevälineitä käyttäviä asiakkaita. Lautta sijoittuu rakennusjärjestyksessä määritellylle ydinkeskustan kävelyvyöhykkeelle, jolla ai-noastaan asumiselle ja toimistotiloille on esitetty pysäköinnin minimivaatimuksia. Lautalle ei kaavassa ole osoitettu nimikoituja autopaikkoja. Lautan ja Wäinö Aaltosen museon väliin on Itäisen Rantakadun yleissuunnitelmassa merkitty seitsemän kadunvarsiautopaikkaa. Lisäksi on Itäiselle Rantakadulle merkitty pysäköintipaikat tilausbusseja ja takseja varten. Lautan lähiympäristössä on runsaasti kadunvarsipysäköintipaikkoja, joiden käyttöastetta pyritään parantamaan rajoittamalla pysäköintiä maksullisuudella tai aikarajoituksin. Valtion virastotalon, Kaupunginteatterin ja suunnitteilla olevan konserttitalon kortteliin toteutettava pysäköintilaitos lisää alueen pysäköintikapasiteettia. Tilanne, jossa ei tarjota kaikille halukkaille pysäköintipaikkaa, johtaa siihen, että kulkumuotoa tulee harkita uudelleen.

Toimija on tietoinen alueelle kohdistuvasta liikenteen melusta. Meluhaitta otetaan tarpeen mukaan huomioon lautan suunnittelussa.

Asemakaavanmuutoksen lähtökohtana olevassa suunnitelmassa ravintolatoiminta muodostaa vain osan lautan liiketoiminnasta. Kaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella ravintolatoiminnan enimmäiskerrosala pienennetään 30 %:iin ja kirjataan vaatimus lautan keskiosan varaamiseksi kattamattomia uimalatoimintoja varten. Keskiosan alueella sallitaan kevyiden katsomorakenteiden, enintään 50 m² kokoisen katoksen ja esiintymislavan rakentaminen.

Kaavaselostuksen nähtävillä olleessa versiossa vuotuiseksi kävijämääräksi oli mainittu 300 - 400 henkilöä. Selostuksessa oli kirjoitusvirhe, yrittäjän mukaan arvio on n. 300 000 - 400 000 henkilöä vuodessa. Muistutuksessa maininta kävijämäärästä liittyi näkökulmaan yritystoiminnan kannattavuudesta. Muistutuksen antaja on lisätietojen mukaan ymmärtänyt muistutusta tehdessään, että luku on virheellinen, mutta toisaalta ei myöskään usko suuriin kävijämääriin. Kaavaselostuksessa ollut kirjoitusvirhe ei muistuttajan mukaan vaikuta muistutuksen sisältöön.

Kulttuurijokilautan nähtävilläoloaikana on laadittu erillinen liikenteellinen selvitys, jossa on huomioitu kaikki Itärannan alueella olevat hankkeet. Kulttuurijokilautan vuotuiseksi kävijämääräksi on siinä arvioitu 300 000 - 400 000. Selvitys on samanaikaisesti Kulttuurijokilautan kaavaehdotuksen kanssa käsiteltävänä kaupunkiympäristölautakunnassa.

Muistutus 2, Martinrantaseura ry

Aurajoki on tärkeä osa Turun kulttuurimaisemaa sellaisenaan. On tärkeää, että Aurajoen itäinen ranta pidetään aitona kulttuurirantana.

- Jokeen ei pidä rakentaa uimalaa, saunaa, musiikkilavaa tai muita kiinteitä rakennelmia. Uimala ja saunat eivät edusta sellaista kulttuuria, joka kuuluu Aurajoen arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Martinrantaseuran vuonna 2019 tekemässä kyselyssä 90 % vastaajista vastusti minkään kiinteän rakennelman sijoittamista Wäinö Aaltosen museon (WAM) edustalle Aurajokeen.
- Lautan leveys vaikeuttaisi ratkaisevalla tavalla veneilyä joella
- Lautta tulee korkeutensa puolesta peittämään osan WAM:in museosta vastarannalta katsottuna. Itäisellä puolella joen arvokas ilme tuhoutuisi. Suunniteltu lautta ei ole arkkitehtonisesti sopiva rannan kulttuurihistoriallisesti kauniiseen maisemaan.
- Suunnitellut pyörätiet rantakadulle ja jalankulku rannassa sopivat huonosti yhteen lautan kanssa, koska vierailijat ja runsas huoltotoiminta tuskin sujuisivat ilman moottoriliikennettä.

- Uimaan, saunomaan ja nauttimaan auringosta pääsee lähistöllä olevaan Samppalinan maauimalaan. Ravintolapalveluja tarjoavat Aurajoella lukuista ravintolalaivat, musiikkitalo tulee mahdollistamaan musiikkinautintoja sisätiloissa alueen asukkaita häiritsemättä. Sinne tulevalle kattoterassille voidaan järjestää myös pienimuotoisia ulkoilmatilaisuuksia niin haluttaessa. Alueella on tarjontaa joka makuun. Kaarnan kaltainen ulkoilmalava häiritsisi laajaa väestöä Aurajoen molemmin puolin aamuöihin asti, koska veden vaikutuksesta musiikki kaikuisi hyvinkin kauas joen molemmin puolin. "Kulttuurijokilautalle" ei ole sijaa arvokkaassa Aurajoen kulttuurimaisemassa eikä kaupunkilaisilla varaa sen ylläpitämiseen.

Kaavoituksen vastine:

Kaupunginhallituksen vuonna 2018 hyväksymissä *Aurajoen ja sen rantojen käytön yleisperiaatteissa* on suunnittelualue Kulttuurijokialueeksi nimettyä lautoille ja ponttonirakenteille varattua aluetta, jolle voi sijoittaa esimerkiksi ravintola-, kahvila-, sauna-, tai uimallastoimintaa. Sijoituksessa on otettu huomioon joen rannoille suunnitellut muut toiminnot ja näiden yhteisvaikutus.

Lautta ei ole kiinteä rakenne, sillä se on jokilaivojen tapaan siirrettävissä. Lautta ei ole rakenteena olennaisesti erilaisempi kuin laivatkaan, esimerkiksi Teatterisillan pielessä Jenny -niminen ravintola on vain laivan näköinen kuori, sillä ei ole omaa moottoria.

Lautalle oli nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa varattu 23 metrin levyinen alue, jonka ylittäviä rakenteita ei sallita. Kaavaehdotuksessa saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella kaavamääräykseen lisätään, ettei valtavyöhykän suuntaan saa rakenteiden lisäksi ulottaa mitään toimintojakaan ja lautan enimmäisleveyttä kavennetaan 20 metriin, jolloin joen turvallisuuden kannalta tärkeän valtavyöhykän minimileveys 30 metriä ylittyy vähintään n. 2,2 metrillä. Lautalle suunnitellun uimalatoiminnan johdosta ei lauttaa ole mahdollista enempää kaventaa.

Lautta sijoittuu yli 40 metrin etäisyydelle Wäinö Aaltosen museosta, museorakennusta selvästi matalammalle tasolle. Lautan katetut yksi- ja kaksikerroksiset osat tulevat jossain määrin peittämään näkymiä joen vastakkaiselta puolelta museon suuntaan, sekä rantakadulta joen suuntaan. Länsirannalta katsottuna lautan kaksikerroksinen osa, joka keskivedenpinnan tasossa mitattuna saa olla enintään museon matalamman julkisivunoson korkuinen (11 metriä), peittää tätä matalaa julkisivunosaa kohtisuoraan katsottuna enintään 12 metrin osuudella. Peittävä vaikutus jää siten vähäiseksi. Joen suunnalta katsottuna museon julkisivua peittää jo nykyisellään kesäaikana rannan puurivi. Lautan ollessa pääosin matalaa avointa tai yksikerroksista tilaa, ei sen olemus muodostu rakennukseen verrattavalla tavalla massiiviseksi siitä huolimatta, että lautta on museorakennusta selvästi pidempi.

Kaavamääräyksillä ja voittaneen kilpailuehdotuksen kehittämällä toteutettavasta lautasta pyritään saamaan kulttuurihistorialliseen ja maisemalliseen taustaan sopiva rakennelma.

Turun ilmastotavoitteiden mukaan keskusta-alueella priorisoidaan jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä ja autoilua pyritään rajoittamaan mm. sääntelemällä pysäköintipaikkojen saatavuutta. Lautan ja Wäinö Aaltosen museon väliin on Itäisen Rantakadun yleisuunnitelmassa merkitty seitsemän kadunvarsiautopaikkaa. Lisäksi on Itäiselle Rantakadulle merkitty pysäköintipaikat tilausbusseja ja takseja varten. Lautan lähiympäristössä on runsaasti kadunvarsipysäköintipaikkoja, joiden käyttöastetta pyritään parantamaan rajoittamalla pysäköintiä maksullisuudella tai aikarajoituksin. Valtion virastotalon, Kaupunginteatterin ja suunnitteilla olevan konserttitalon kortteliin toteutettava pysäköintilaitos lisää alueen pysäköintikapasiteettia. Tilanne, jossa ei tarjota kaikille halukkaille pysäköintipaikkaa, johtaa siihen, että kulkumuotoa tulee harkita uudelleen.

Lautan henkilö- ja huoltoliikenne ei kaavamääräyksen mukaan saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa Itäisen Rantakadun liikenteelle tai vaikeuttaa sen sujuvuutta. Jalankulun ja polkupyöräilyn järjestelyt Itäisellä Rantakadulla tulevat muuttumaan vuonna 2021 hyväksytyyn yleissuunnitelman mukaan. Itäisen Rantakadun pyöräily-yhteyttä tullaan nyt meneillään olevan suunnittelun mukaisesti muuttamaan siirtämällä pyörätie jokirannan reunalta yksisuuntaiseksi ajoradan reunoille ja rantapenkki varataan kokonaan jalankulkuliikenteelle. Jatkossa rantapenkilla, lautan sisäänkäynnin edustalla, jossa lautalle saapuvat asiakkaat kokoontuvat, on ainoastaan jalankulkuliikennettä. Yleissuunnitelmassa lautan edusta on nimetty "Kulttuurijokilautan aukioksi". Lautan huolto- ja pelastusliikenne risteää ajoradan reunassa sekä Myllysilän läheisyydessä yksisuuntaisen pyörätien kanssa. Lautan huoltoliikenne on suunniteltu tapahtuvaksi käyttäen kadun reunaan tehtävää huoltotasannetta ja sen viereen rakennettavaa huoltohissiä, jolloin huoltoliikenteellä ei ole tarvetta ajaa alas rantapenkille.

Lautan toiminta ei saa aiheuttaa häiritsevää, lain ja kaupungin asettamien määräysten vastaista meluhaittaa lähistön asutukseen. Melutorjunnasta on säädetty meluntorjuntalaissa (993/1992) ja Turun kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä. Erityisistä tapahtumista tulee tarvittaessa tehdä ympäristönsuojelulain mukainen meluilmoitus.

Lautta tarjoaa ympärivuotisesti toimivia uimalapalveluja, jotka täydentävät nyt ainoastaan kesäaikana toimivan viereisen Samppalinnan ulkoilmauimalan palveluja. Samppalinnan uimala on kesäaikaan usein täynnä, mikä perustelee myös kesäaikaista tarvetta toiselle Turun keskustaan sijoitettavalle uimalalle. Lähin luonnonvarainen uimaranta sijaitsee Ispoisissa vajaat viisi kilometriä kulttuurijokilautalle suunnitellusta paikasta etelään. Nyt suunniteltavana oleva lautta tulee kilpailutyössä esitetyn toimintasuunnitelman mukaan tarjoamaan uimalatoimintojen ohella monipuolisia kulttuuri- ja virkistyspalveluja, ravintolapalvelujen rakentaminen on kaavaehdotuksessa rajoitettu 30 %:iin.

Lautan toiminnasta tulee vastaamaan yksityinen kokenut yrittäjä, jonka vastuulle jää toiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen.

Muistutus 3, Keskikaupunkiseura Tälpuäljokke ry

- Aurajokivarren arvokas maisema-alue on esitetty yleiskaavaluonnoksessa viherympäristönä, mutta jokivarrella on jo nyt runsaasti erilaisia ravintoloita ja muuta toimintaa sekä rakennuksissa että laivoissa. Mikäli tarjontaa vielä halutaan lisätä, sen tulisi olla omaleimaista, Turun historiaa ja kaupunkikulttuuria kuvastavaa eikä muualta kopioitua, kuten kulttuurijokilautta tällaisena ehdotuksena on.
- Muistuttaja epäilee, onko uimalalle kysyntää, ottaen huomioon viereinen Samppalinnan uimala, jokilaivojen tarjoamat ravintolapalvelut sekä joen alajuoksulle suunniteltu uimala ja esittää että kulttuurijokilautta toteutuessaan keskittyisi kulttuuritapahtumien tuottamiseen, vaikkapa siirrettävänä rakenteena, jättäen pois uimala- ja ravintolatoiminnan.
- Paikka WAM:in edessä ei ole paras mahdollinen kulttuuriranta. Musiikkitalon sijoittaminen Itsenäisyydenaukiolle muuttaa oleellisesti tilannetta aiemmasta.
- Jokilautasta aiheutuu ehdotetussa paikassa monia käytännön ongelmia; lautan kat-somorakenne peittää ainakin osittain WAM:in julkisivua, lautta aiheuttaa meluhaittaa vastapäisiin asuintaloihin ja lautan leveys voi haitata vesiliikennettä
- Jokilautan toiminta kasvattaa liikennettä, jolloin liikenne vaikeutuu Itäisellä Rantakadulla.
- Jokilautta lisää pysäköintipaikkojen tarvetta, tätä kysymystä ei ole kaavassa ratkaistu.
- Esteetön liikkuminen on taattava.

- Lautan sijoituspaikka tulisi miettiä paremmaksi. Oikein sijoitettuna hankkeella olisi monia myönteisiä puolia; katsomo sääsuojattuna tarjoaa uusia elämyksiä taideta-
pahtumille, uimala voisi olla myös talvella käytössä jopa avantouintia mahdollista-
vana ja tyylikäs ravintola kohottaisi ravitsemuspalvelua olutlaivoja paremmin
- Lautan tulee olla kaikkien kaupunkilaisten ja matkailijoiden paikka, myös nuorten.

Kaavoituksen vastine:

Kaupunginhallituksen vuonna 2018 hyväksymissä *Aurajoen ja sen rantojen käytön yleis-
periaatteissa* on suunnittelualue Kulttuurijokialueeksi nimettyä lautoille ja ponttoniraken-
teille varattua aluetta, jolle voi sijoittaa esimerkiksi ravintola-, kahvila-, sauna-, tai uima-
allastoimintaa. Sijoituksessa on otettu huomioon joen rannoille suunnitellut muut toimin-
nat ja näiden yhteisvaikutus.

Kaava-alueen viereinen Aurajoen ranta-alue on 24.11.2021 päivätyssä ja 20.12.2021
muutetussa yleiskaavaehdotuksessa 2029 osoitettu historialliseksi puistoalueeksi, jolla
ympäristö säilytetään; alueen suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa erityisesti huomioon
alueen kulttuurihistorialliset, maisemalliset ja puutarhataiteelliset arvot sekä mahdolliset
arkeologiset arvot ja luontoarvot. Itse kaava-alue on yleiskaavan vesialuetta, johon ei
koske erityisiä määräyksiä. Rantaan on merkitty ulkoilureitti ja pyöräilyn pääverkoston
reitti. Kaavamääräyksillä ja voittaneen kilpailuehdotuksen kehittämisellä toteutettavasta
lautasta pyritään saamaan kulttuurihistorialliseen ja maisemalliseen taustaan sopiva, yk-
silöllisesti Aurajokeen suunniteltu rakennelma.

Lautta tarjoaa ympärivuotisesti toimivia uimalapalveluja, jotka täydentävät nyt ainoas-
taan kesäaikana toimivan viereisen Samppalinnan ulkoilmauimalan palveluja. Samppa-
linnan uimala on kesäaikaan usein täynnä, mikä perustelee myös kesäaikaista tarvetta
toiselle Turun keskustaan sijoittuvalle uimalalle. Lähin luonnonvarainen uimaranta sijait-
see Ispoisissa vajaat viisi kilometriä Kulttuurijokilautalle suunnitellusta paikasta etelään.
Joen alajuoksulle suunniteltu uimalahanke on rauennut. Nyt suunniteltavana oleva lautta
tulee kilpailutyössä esitetyn toimintasuunnitelman mukaan tarjoamaan uimalatoimintojen
ohella monipuolisia kulttuuri- ja virkistyspalveluja, ja poikkeaa siten hankkeena merkittä-
västi perinteisen uimalan toiminnasta. Ravintolapalvelujen rakentaminen on kaavaehdo-
tuksessa rajoitettu 30 %:iin.

Lautta sijoittuu yli 40 metrin etäisyydelle Wäinö Aaltosen museosta, museorakennusta
selvästi matalammalle tasolle. Lautan katetut yksi- ja kaksikerroksiset osat tulevat jos-
sain määrin peittämään näkymiä joen vastakkaiselta puolelta museon suuntaan, sekä
rantakadulta joen suuntaan. Länsirannalta katsottuna lautan kaksikerroksinen osa, joka
keskivedenpinnan tasossa mitattuna saa olla enintään museon matalamman julkisi-
vunosan korkuinen (11 metriä), peittää tätä matalaa julkisivunosaa kohtisuoraan katsot-
tuna enintään 12 metrin osuudella. Peittävä vaikutus jää siten vähäiseksi. Joen suun-
nalta katsottuna museon julkisivua peittää jo nykyisellään kesäaikana rannan puurivi.
Lautan ollessa pääosin matalaa avointa tai yksikerroksista tilaa, ei sen olemus muo-
dostu rakennukseen verrattavalla tavalla massiiviseksi siitä huolimatta, että lautta on
museorakennusta selvästi pidempi.

Lautan toiminta ei saa aiheuttaa häiritsevää, lain ja kaupungin asettamien määräysten
vastaista meluhaittaa lähistön asutukseen. Melutorjunnasta on säädetty meluntorjunta-
laissa (993/1992) ja Turun kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä. Erityisistä tapah-
tumista tulee tarvittaessa tehdä ympäristönsuojelulain mukainen meluilmoitus.

Lautalle oli nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa varattu 23 metrin levyinen alue,
jonka ylittäviä rakenteita ei sallita. Kaavaehdotuksessa saatujen lausuntojen ja muistu-
tusten perusteella kaavamääräykseen lisätään, ettei valtavyöhykän suuntaan saa rakentei-
den lisäksi ulottaa mitään toimintojakaan ja lauttan enimmäisleveyttä kavennetaan 20
metriin, jolloin joen turvallisuuden kannalta tärkeän valtavyöhykän minimileveys 30 metriä

ylittyy vähintään n. 2,2 metrillä. Lautalle suunnitellun uimalatoiminnan johdosta ei lauttaa ole mahdollista enempää kaventaa.

Lautta tuo jonkin verran uutta ajoneuvoliikennettä alueelle. Turun ilmastotavoitteiden mukaan keskusta-alueella priorisoidaan jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä ja autoilua pyritään rajoittamaan mm. sääntelemällä pysäköintipaikkojen saatavuutta. Lautan ja Wäinö Aaltosen museon väliin on Itäisen Rantakadun yleissuunnitelmassa merkitty seitsemän kadunvarsiautopaikkaa. Lisäksi on Itäiselle Rantakadulle merkitty pysäköintipaikat tilausbusseja ja takseja varten. Valtion virastotalon, Kaupunginteatterin ja konserttitalon kortteliin toteutettava pysäköintilaitos lisää alueen pysäköintikapasiteettia. Lautan lähiympäristössä on runsaasti kadunvarsipysäköintipaikkoja, joiden käyttöastetta pyritään parantamaan rajoittamalla pysäköintiä maksullisuudella tai aikarajoituksin. Tilanne, jossa ei tarjota kaikille halukkaille pysäköintipaikkaa, johtaa siihen, että kulkumuotoa tulee harkita uudelleen.

Lautta mahdollisesti lisää jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrää rannassa. Lautan henkilö- ja huoltoliikenne ei kaavamääräyksen mukaan saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa Itäisen Rantakadun liikenteelle tai vaikeuttaa sen sujuvuutta. Jalankulun ja polkupyöräilyn järjestelyt Itäisellä Rantakadulla tulevat muuttamaan vuonna 2021 hyväksytyyn yleissuunnitelman mukaan. Itäisen Rantakadun pyöräily-yhteyttä tullaan nyt meneillään olevan suunnittelun mukaisesti muuttamaan siirtämällä pyörätie jokirannan reunalta yksisuuntaisiksi ajoradan reunoille ja rantapenkka varataan kokonaan jalankulkuliikenteelle. Jatkossa rantapenkalla, lautan sisäänkäynnin edustalla, jossa lautalle saapuvat asiakkaat kokoontuvat, on ainoastaan jalankulkuliikennettä. Yleissuunnitelmassa lautan edusta on nimetty "Kulttuurijokilautan aukioksi". Lautan huolto- ja pelastusliikenne risteää ajoradan reunassa sekä Myllysilan läheisyydessä yksisuuntaisen pyörätien kanssa. Lautan huoltoliikenne on suunniteltu tapahtuvaksi käyttäen kadun reunaan tehtävää huoltotasannetta ja sen viereen rakennettavaa huoltohissiä, jolloin huoltoliikenteellä ei ole tarvetta ajaa alas rantapenkalle.

Rakennusluvassa tullaan edellyttämään, että lautalle järjestetään vapaa esteetön kulku.

Kilpailutyössä esitetyn suunnitelman mukaan, lautta suunnitellaan kaikkia ikäryhmiä, asukkaita ja matkailijoita palvelevaksi matalan kynnyksen kohteeksi.